मा. सु. पा. कला, विज्ञान व कै. पा. ठा. वाणिज्य महाविद्यालय,

मानोरा जि. वाशिम

विस्तार शिक्षण २०१७-२०१८-२०१९

विषय :- शेती संदर्भात हिशोब ठेवणे व शेतकऱ्यांमध्ये जागृती करणे.

प्रस्तावना :-

आजच्या काळात शेतकरी शेतीवर खर्च करून उत्पन्न घेतो परंतू तो कोणत्याही प्रकारचा लेखी हिशोब ठेवत नाही. त्यामुळे आपला नक्की कितीखर्च झाला व त्यापासुन किती उत्पन्न झाले याची माहिती होत नाही. यामुळे कोणते पीक फायद्याचे आहे हे त्यांना कळत नाही, तसेच तो पारंपारिक पध्दतीने शेती करतो यामुळे त्याच्या उत्पन्नात वाढ होत नाही. या सर्वांचा परिणाम त्याच्या आर्थिक स्थितीवर होतो. त्याची आर्थिक स्थिती बिकट होऊन शेतकरी कर्जबाजारी होतो व शेवटी तो आत्महत्या करण्याचा प्रयत्न करतो. हे सर्व टाळण्याकरीता त्यांच्यात जागृती करण्यासाठी विद्यार्थ्यांमार्फत विस्तार शिक्षणात हा विषय घेण्यात आला. याचा विद्यार्थ्यांना सुध्दा आपल्या भावी जीवनात फायदा होईल असा उद्देश आहे.

उद्दिष्ट :-

१) कौटुंबीक जबाबदारीची जाणीव :-

विद्यार्थ्यांना आपल्या पालकाकडून आपले कुटुंबाचे उत्पन्नाचे स्त्रोत कोणते आहे याची जाणिव होईल व कुटुंबातील खर्च कमी करून उत्पन्नात वाढ करून भविष्यातील तरतुदीकरिता बचत करण्याची आवड निर्माण होईल तसेच कौटुंबीक जबाबदारीची जाणीव होईल. यासर्वांमुळे भावी आयुष्यातील आर्थिक संकटावर मात करता येईल.

२) बचत करण्यास प्रोत्साहनः-

पालक व विद्यार्थ्यांना उत्पन्नाची कल्पना आधिच येत असल्यामुळे कोणत्या घटकावर किती खर्च करावयाचा व आवश्यक गरजा पुर्ण करून भविष्यासाठी बचत करण्यासाठी प्रत्यन करता येईल.

३) उत्पन्नात वाढ करणे :-

आपल्या कौटुंबिक उत्पन्नाची जाणिव आधिच होत असल्यामुळे इतर उत्पन्नाचे मार्ग शोधुन त्यांना आपल्या उतपन्नात वाढ करणे शक्य होईल. त्या संदर्भात पुरक व्यवसाय करून उत्पन्नात वाढ करता येईल.

४) श्रमाचा पुरेपूर वापर :–

कुटुंबात अनेक व्यक्ती असतात परंतु ते सर्वच आपले काम करतीलच असे नाही परंतु आपल्या कौटुंबिक उत्पन्नाची व खर्चाची त्यांना जाणिव झाल्यास प्रत्येक व्यक्ती आपल्या श्रमाचा पुरेपुर वापर करतील त्यामुळे उत्पन्नात वाढ होईल.

५) भविष्यातील आर्थिक संकटावर मात करणे शक्यः–

भविष्यातील आर्थिक संकटाची कल्पना येत असल्यामुळे व उत्पन्नाची जाणीव असल्यामुळे त्यासाठी तरतुद करून ठेवणे शक्य होईल व भविष्यातील आर्थिक संकटावर मात करता येईल.

६) जबाबदार नागरिक बनविणे :–

विद्यार्थी व पालक यांना जबाबदार नागरिक बनविणे शक्य होईल व आर्थिक संकटावर मात करता येईल व आत्महत्ये सारख्या घटना टाळता येईल व पर्यायाने कौटुंबिक, सामाजिक, राष्ट्रीय विकास करणे शक्य होईल.

निष्कर्ष :–

समाजात श्रम न करणे हि प्रवृत्ती वाढत आहे. निव्वळ सरकारच्या योजनेवर जिवन जगणे हे त्याचे काम झाले आहे. त्यामुळे सामाजिक व राष्ट्रीय विकास थांबला आहे. जर देशाला महासत्ता करावयाचे असेल तर आर्थिक नियोजन करून श्रम केले पाहीजे. त्यामुळे समाजाचा व राष्ट्राचा विकास होईल.

शैक्षणिक सत्र २०१७–२०१८ मध्ये सहभागी विद्यार्थी

१) कु. दिपाली विलास इंगोले

२) कु. राधा सुनिल इंगोले

३) कु. आकांक्षा विजय इंगोले

४) कु. मयुरी गणेश ठाकरे

५) मुस्तकीम हसन मकवानी

६) कु. पल्लवी अशोक चव्हाण

७) कु. धनश्री पंडीत घाडगे

८) कु. पुजा गोपाल राऊत

९) कु. वैष्णवी राजकुमार जयस्वाल

१०) कु. मयुरी विकास इंगोले

११) कु. पल्लवी शेषराव जाधव

१२) कु. राधी प्रशांत म्हातारमारे

१३) कु. मयुरी संतोष पोहाणे

सत्र २०१७–२०१८ मधील शेतकऱ्यांच्या मुलाखती

१) विलास जगन्नाथ इंगोले,

रा. तळप ता. मानोरा जि. वाशिम, मो. नं. ९४२१७१४७१५

२) अशोक मोहन चव्हाण,

रा. पिंप्री ता. मानोरा जि. वाशिम

३) प्रशांत शंकरराव म्हातारमारे,

रा. हिवरा बु. ता. मानोरा जि. वाशिम, मो. नं. ९३२५३६६२०१

शैक्षणिक सत्र २०१८–२०१९ मध्ये सहभागी विद्यार्थी

१) कु. भारती सुभाष मते

२) कु. जागृती दत्ताराम गोटे

३) कु. मयुरी संतोष पोहाणे

४) कु. माधुरी अशोक आखुड

५) कु. शुभांगी शेषराव जाधव

६) कु. दिपाली विलास सरसोदे

७) कु. अंजली भास्कर गावंडे

८) कु. स्वाती भगवान मनवर

९) मंगेश जानराव खाडे

१०) अश्विन यशवंत राठोड

११) दुर्योधन विजय आडे

१२) दिपक नामदेव जाधव

१३) अनिकेत रतीराम आडे

१४) अक्षय गौतम काजळे

१५) गौरव नारायण गावंडे

१६) ऋषिकेश मधुकर डहाके

सत्र २०१८–२०१९ मधील शेतकऱ्यांच्या मुलाखती

१) अशोक सखारामजी आखुड,

रा. कुपटा ता. मानोरा जि. वाशिम, मो. नं. ७५०७२८०१६०

२) शेषराव सिताराम जाधव,

रा. हिवरा बु. ता. मानोरा जि. वाशिम, मो. नं. ९७६४६६४५४७

३) श्री. ओमप्रकाश राठोड,

रा. आसोला खुर्द ता. मानोरा जि. वाशिम, मो. नं. ७०२०७७९८९५

४) श्री. गौतम निवृत्ती काजळे,

रा. गव्हा ता. मानोरा जि. वाशिम, मो. नं. ९५५२४०२१०७

दिनांक :– ०५/०४/२०१९

स्थळ :– मानोरा

आपला विश्वासू,

प्रा. बी. एस. थेर
(वाणिज्य विभाग)

दिपक जाधव व त्यांच्या चमुने श्री. ओमप्रकाश जाधव यांची मुलाखत घेतांना

अक्षय काजळे आणि त्यांच्या चमुने श्री. गौतम काजळे यांची मुलाखत घेतांना.

दिपाली इंगोले यांनी श्री विलास इंगोले यांची मुलाखत घेतांना.

पल्लवी चव्हाण ह्या श्री. अशोक चव्हाण यांची मुलाखत घेतांना.